

היהודי בירושלים העתיקה

ווין שימרון, והמנכ"ל רזני גלוסקינסקי הושעו. לאחר שנמתחה עליהם ביקורת על איסורים, העדרות ומתן דירות על-פי ייחוס ומעמד.)

אנשי המשלחת הסבירו שפעולות החברתיות פוגעות באחווה הבינ-דתית, ומהוות מיכשול בדרך לקירוב לבבות. על כן נתבקשו השר ונציגי החברה שלא לפנות את המישפחות הערביות מהרובע. עופר טען שאין בסיס למגורים משותפים בין יהודים וערבים כי זה "רק גורם לצרות", והטיל על גבע לחפש סיום הוגן של העניין. גבע, מצידי, הבטיח שלא יופעל כוח. עוד בסוף 1975 הוצעו 20 דירות משרת פצות ברובע היהודי למכירה לציבור הרחב. מוחמד בורקאן החליט לנסות לרכוש אחת מהן. הוא מילא אחר כל התנאים הדרושים. צירף צ'ק של 20,000 ל"י ושלח בקשה לרכוש אחת מן הדירות שסומנו בפרוספקט מיוחד. משך חודשיים לא קיבל כל תשובה. כאשר פנה, במכתב נוסף, נמסר לו שלא זכה בדירה.

והנה, להפתעתו הרבה הוציאה החברה מיכרו נוסף כעבור ארבעה חודשים, ובו הוצעו שתיים מן הדירות שהופיעו במיכרו הקודם. במיכרו השני כבר דאגה החברה לשיקום הרובע היהודי לשמור על ציביונו היהודי של הרובע, על-ידי הכנסת הגב"ל לוח מתאימות. הפעם נאמר במיכרו, שרק ווג ישראלים שלפחות אחד מהם הוא י"י צאצא או עולה-חדש, יוכל לגשת ל"י מיכרו. מנכ"ל החברה לא הצליח להסביר מדוע לא זכה מוחמד בורקאן בדירה שלא היו לה דורשים. אשר לתנאים המנועים, למעשה, מערבי לרכוש בית ברובע ה"י לדתו, היתמם פלג באומרו: "מי אמר שערבי יא יכול לשרת בצה"ל? הרי בדואים ודרוזים משרתים, אז מה כבר ההבדל?"

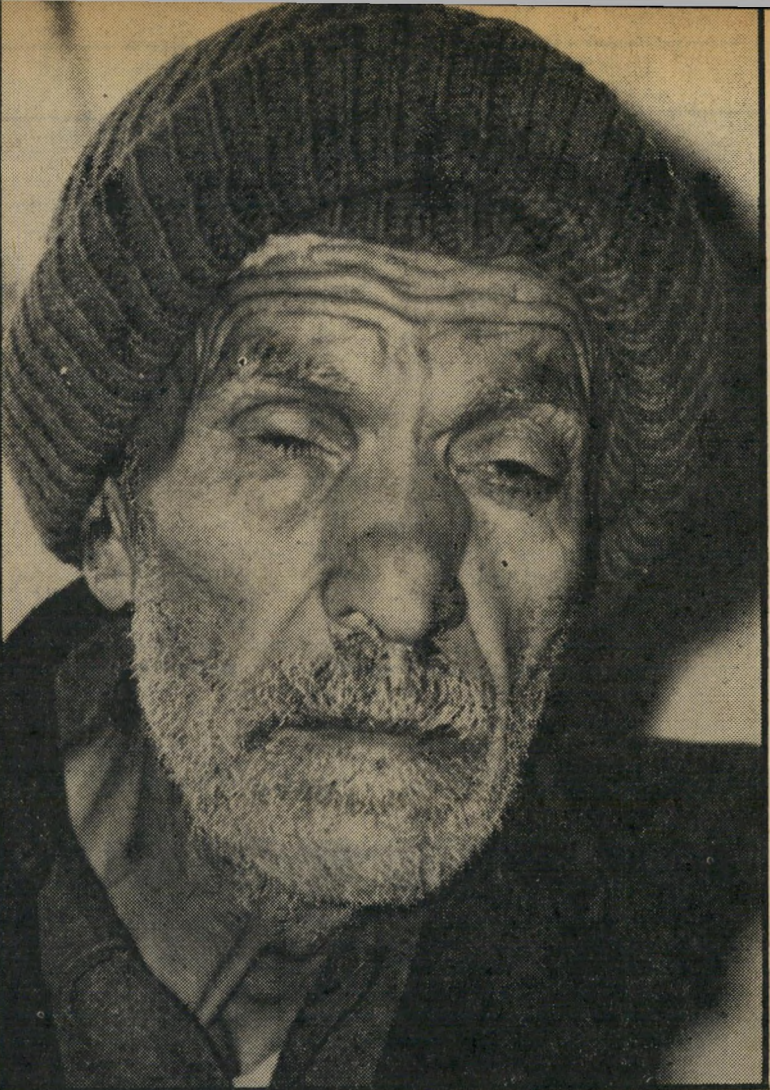
ובכן, מדוע לא יכריע בית-הדין-הגבוה?

גם טדי קולק ראש העירייה, שאליו פנה אורנג, הסכים לגישה זו. הוא הסביר שכל עניין ההפקעות אינו לרוחו, וטען כי נ"י סה למנוע זאת — ונכשל.

מעניין גם לבדוק כיצד עקפו אנשי ההוצאה-לפועל את טדי קולק. לפני חודש ימים קיבל בורקאן את הצווים הסופיים לפינוי הבית. הפעם כבר היה לו פרקליט שטיפל בעניינו. היה זה עורך-הדין הירוד שלמי הידוע ארנולד שפאר (ממישרד עורכי-הדין תוסייה-כהן). שנטל על עצמו לבדוק אפשרות של הגשת עתירה לבג"ץ בגין דחיית בקשתו של בורקאן לרכוש דירה ברובע. בורקאן פנה אל שפאר מייד עם קבלת הצו, וזה פנה לראש-העיר. קר לק השיג דחייה של הפינוי בעשרה ימים, ונסע לחו"ל. אנשי ההוצאה לפועל מיהרו לבצע את הפינוי ביום הרביעי שעבר, עוד לפני שובו ארצה.

בפגישה בין אורנג לבין צבי טרלו, מנכ"ל מישרד-המישפטים, נימק טרל לו את הצעד בכך ש"צריך להיות קו ברור של רובע יהודי, למיקרה שהרובע המוס"ל למי יחזור לירדנים ביום מן הימים."

אנשי הוועד הבינ-דתי חוששים מפני

ראש השב"מ

סעיד בורקאן, אביו של מוחמד, שקנה את בית המי"ש פחה בשנת 1947 וטולק ממנו בכוח בשבוע שעבר. לסעיד היו בחייו שתי נשים שמהן נולדו לו 24 בנים ובנות. אולם 16 מצאצאיו של בורקאן הישיש מתו בינקותם, ורק כשעבר לגור בבית זה חדלה תמותת התינוקות במישפחה.

הבית הזה הוא החיים שלי. אם אני מוכר את הבית, אני מוכר את החיים שלי. יש לנו קשר ריגשי למקום שבו חיינו 30 שנה. הסיבה השלישית, לאומית. בהיותי פלסטיני אני רוצה שיוציאו אותי מביתי ויתנו אותו לאחר. גבע ניסה לפתות אותי בסכומים גדולים של כסף. שהוא רוצה לעזור לי. עינתי לו: אם אתה רוצה

הוא אחד המניעים של מוחמד בורקאן להתנגד לפינוי הבית ברובע שוניהלכות ברובע היהודי המשוקם בעיר העתיקה. הכתובת על הקיר נכתבה לציון עליית הוריו למכה. כל פינה, כל קיר, כל אבן בבית קשורה אצלו בזיכרונות ילדות. ששום דבר לא יהווה פיצוי עליהם.

לעזור לי, תגיד לי מה לעשות כדי שאני אשאר בבית שלי." יוסף גבע, ה"יקה" בן ה-53, בוגר מיקוה-ישראל, שהוא כיום יו"ר מועד העת-המנהלים של החברה לשקום ופיתוח הרובע היהודי ומנכ"ל שופר-סל, מי שהיה בעבר אלוף-הפיקוד-המרכז ומנכ"ל מישרד הקליטה, מסביר שהכוונה היא באמת לבנות שכונה שתהיה כולה יהודית. "לא טוב", הוא אומר, "לערבב בין שכונות של עדות שונות. זה יוצר בעיות. לדוגמה, לאיזה גן יילכו ילדיו של בורקאן? ההחלטה להפקיע היא ממשלתית", הוא ממשיך, "ולא הייתי שותף לה. מבחינה הגיונית לקחו ריבוע מסויים, שהיה שחזות

מי שיפחה שכונת

מישפחת בורקאן המונה 18 נפשות, מצטרף 99ת כיום תחת קורת-גג אחת. משמאל נראים אחיו של מוחמד, שנייה משמאל האם פריאל ולידה בעלה סעיד (חובט כובע). את הבית שבבית-התינא הקים מוחמד, סייד במיקצועו, בכוחות עצמו וקלא כל נסיון קודם.

לצדק בסוגיה? מסביר עוזי אורנג: "פקר דת הקרקעות משנת 1943 (רכישה לצורכי ציבור) קובעת, אומנם, ששר-האוצר רש"י אי להתום על צו המחייב פיגוי שטח על-ידי בעליו, ובהודעתו מ-1968 לגבי השטח המופקע בעיר העתיקה נאמר שהשטח דרוש לו לחלוטין לצורכי ציבור, לכאור רה יכול-בג"ץ לפסוק אם כלול המיקרה שלפניו במיסגרת חוק זה, אך מקיימים מישפטיים הוכיח שבג"ץ נמנע מלהיכנס לפרטים כאשר מדובר בהפקעה לצורכי ציבור. כך, למשל, הוגשו עתירות במיקרים דומים במי"מ-משה ובסבריה. בג"ץ קבע אז ש"אם שר-האוצר חותם על הודעת הפקעה לצורכי ציבור, או לכאורה הוכח שאכן זו מטרת ההפקעה, ובית-הדין-הג" בוה-לצדק לא יתערב בשיקולים."

כך לא ייעשה צדק!

רעתי, "אומר פרופסור אורנג, "בכך אין בג"ץ ממלא את תפקידו. זה נותן אפשרות לפעולה שרירותית